

Husmannsliv

Spørsmål og oppgaver

Kjelder:

Bygdeboka "Heilt andre tider. Fusa 1900-2000" band I, s. 109-115.

Her står det om husmannsplassane Hadlo og Eidestøa og om husmannen Hans Øvre-Bolstad i Hålandsdalen, husmannsplassen Holmefjordstøa i nordre Fusa, husmennene Abraham Kvåle og Hans Storevik i Strandvik, husmannsplassen Myraskåro i Sundfjord i Søre Fusa og husmannsplassen Bjåneset i Bergegrend i Eikelandsosen.

På s. 44-45 står det om Vinnesholmen og på s. 13-17 om husmannsplassen Teigen i Djupvik og husmannssonen Engel Engelson.

Husmannsplassar i heimbygda

Kan du finna tidlegare husmannsplassar i heimbygda di i folketeljinga for 1900?
Sjå i lista over "Husmannsplassar i Fusa 1900" i oppgaveheftet!
Prøv å finna ut kvar ein av dei har vore og korleis det ser ut der no. Kva vart det av husmannsplassen?

Namn på husmannsplassar

Sjå på arket med namn på husmannsplassar. Kan du finne 3 naturnamn, 2 namn etter husmannen og 1 namn som fortel kva området har vore brukt til tidlegare?
Kan du finna 3 namn du syns er fine og 3 namn du ikkje likar?

Levekår

Hugsar du nokon jobbar som det var vanleg at husmannen og husmannskona hadde i år 1900?

Husmannskontrakter

Sjå på dei to husmannskontraktene frå Vinnesholmen i oppgaveheftet:

"Fæsteseddel" frå 1842

- Kva vart Vinnesholmen kalla?
- Kva heitte husmannen som fekk leiga holmen i 1842?
- Kor lenge fekk han leiga?
- Kor lenge fekk kona hans (Hustruen) bli buande på husmannsplassen?
- Kva avtale hadde dei om hus på plassen?
- Kva rettar fekk husmannen?
- Kor mykje skulle husmannen betala i årleg leigeavgift?
- Kor mykje hadde det blitt i kroner i dag? (1 speciedalar er verd ca. 180 kroner omrekna til våre pengar)
- Kor mykje måtte han betala i bygsel for å få rett til å leiga husmannsplassen?
- Korleis var arbeidsplikta i 1842?

"Husmandsseddel" frå 1890

- Kven fekk leiga husmannsplassen i Vinnesholmen i 1890?
- Kor mykje måtte dei betala i festesum for å få lov til det?
- Kor mykje måtte dei i tillegg betala i leigeavgift kvart år?
- Kva andre plikter høyrde med til leiga?
- Kva slags arbeid skulle husmannen gjera?
- Kva seier husmannskontrakten om beite for dyra til husmannen?
- No var der alt hus i Vinnesholmen - kven måtte husmannen gjera avtale med for å få lov til å bruka dei?
- Kva skulle den forrige husmannen få frå den nye?

Husmannsplassar i Fusa 1900

Kjelde: Folketeljinga for Fusa 1900

Gamle Fusa kommune

Plassnamn	Gbnr.	Tal pers.	husm. m Jord	husm. u Jord	ikkje oppgitt	korn/potet	dyr	høns	frukt-hage
Holsund (Hollmen)	9/4 Gaugstad	1		X					
Kalveskaaren(Holsund)	9/4 Gaugstad	2		X		X	X		
Holsund	9/4 Gaugstad	3	X			X	X		
(Holsund	9/4 Gaugstad	4			"leiet husgrunn"		X)
Haugene (Rosvold)	10/1 Rosvold	2	X			X	X		
Haugen (Øvre Boge)	8/3 Boge øvre	3			"bygset husgr."				
Dalen (Øvre Boge)	8/2 Boge øvre	2			"bygset husgr."				
Utlebøn (Øvre Boge)	8/4 Boge øvre	2	X			X	X		
Dalen (Øvre Boge)	8/4 Boge øvre	2		X?		X	X		
Klubben (Nedre Boge)	7/1 Boge nedre	3	X			X	X		
Saltkjelen (ytre Gangstø)	10/1 Rosvold	3			"gård-brugerske med bygsel"	X	X	X	
Aarsvaagen	7/1 Boge nedre	11	X			X	X	X	
Aarsvaagen	7/2, 3 og 4 Boge nedre	2			"bygset plass"	X	X		
Aspeviken	1/7 Bogstrand	3		X		X	X	X	
(Baarøen (Hope)	2/1 Hope	3			"jord-bruger med bygsel"	X	X	X)
Kolleid (Kulild)	3/1 Kolleid	1			leiet husgr.				
Straumhaugen	13/2 Holme-fjord nordre	5 (8)	X			X	X	X	X
Toen	13/3 Holme-fjord nordre	6	X			X	X	X	X
Skaaren	14/1-3 søndre Holmefjord	3		X		X	X	X	
Ådlandsholmen	15/1-11 Ådland	1	X						
Bjergene	15/1-11 Ådland	4	X			X	X	X	
Leite	17/1 Matland	5			X	X	X	X	
Vavik	17/1 Matland	3			X	X	X	X	
Vavik	17/1 Matland	5	X			X	X		
Skavdalen	18/4 Hafsgård	3	X			X	X	X	X
Holdalen	18/3 Hafsgård	5	X			X	X	X	
Luen	20/1 Lundervik	7	X			X	X	X	
Træ - Koldalstræet	21/2 Koldal	3	X			X	X		
Torsnæsset	22/3 Eikeland nedre	10 (11)			X				
Torsnæsset	22/2 Eikeland nedre	5			X		X		
Grovne	23/1 Eikeland øvre	3			X				
Salbuvik	23/5 Eikeland øvre	6	X			X	X	X	
Lammenæsset	24/1-2 Austestad	4	X			X	X	X	
Hetlebotnen	28/1-2 Bakke	5	X			X	X		

Gjerevik øvre	29/2 Gjerde-vik øvre	4	X			X	X		
Fagerlid (Fusehagen)	31/1 Fusa prestegard	4	X			X	X	X	X
Tuene	31/1 Fusa prestegard	2	X			X	X		
Fusenæsset	31/1 Fusa prestegard	2	X			X	X		
Opsalnæsset	34/4 Opsal	9			forpagter av gårdsbruk og husmand, landhandel	X	X	X	X
Utløbøen	36/3 Foer	2	X			X	X	X	X
Utløbøen	36/4 Foer	4	X			X	X	X	
Utlebøen	36/1-2 Foer	3	X			X	X		
Hagen	37/1 Haga søndre	5	X			X	X		
Myren	37/2 Haga søndre	2	X			X	X		
Storlinæsset	38/1-2 Storli	5	X			X	X		
Skjørsandstræ	40/1 Skjørsand	3	X			X	X		
Dybeskaarhaugen	40/1 Skjørsand	3	X			X	X		
Djupeskaar	40/1 Skjørsand	4	X			X	X	X	
SUM	48 husm.pl. = 4 pers. pr. hpl. (3,87)	186 pers.	30 H m J	5 H u J	13 ikkje oppgitt	39 korn/ potet	41 dyr	20 høns	6 frukt hage

Gamle Hålandsdalen kommune

Plassnamn	Gbnr.	Tal pers.	husm. m Jord	husm. u Jord	ikkje oppgitt	korn/potet	dyr	høns	frukt-hage
Myren	42/1-2 Skjelbreid	1			X				
Skaaren	43/1 Rød ytre	3	X			X	X		
Dalen	45/1 Rød indre	2	X			X	X	X	
Flaaten	52/4-5 Bjørndal	3	X			X	X		
Kaldhagen	52/3 Bjørndal	1 (?)	X						
(Klubben (Truleg tidl. hmpl som det nye paret har overteke)	57/5 Skogseid	8			under 57 – smørfabrarbeidar	X	X	X	X
Nordvik	57/5 Skogseid	6	X			X	X	X	X
Teigen	57/1 Skogseid	3	X			X	X		
Stykke	59/1 Mehus	4	X			X	X		X
Hadlo	72/1 og 4 Eide	6	X			X	X	X	
Eidestøen	72/2 Eide	3	X			X	X		
Kalvanæsset	72/2 Eide	3	X			X	X		
Gjønenæsset	75/3 + 6 Gjøen	3			fhv. husm. smørf. arb.		X		
Gjønenæsset	75/5 Gjøen	6			inderst smørf. arb.	X	X	X	
Utlebøden	76/1 Hammersland	5	X			X	X	X	
SUM	15 plassar = 4 pers. pr. hpl. (3,8)	57 pers.	11 H m J	0 H u J	4 ikkje oppgitt	12 korn/ potet	13 dyr	6 høns	3 frukt hage

Gamle Strandvik kommune

Plassnamn	Gbnr.	Tal pers.	husm. m Jord	husm. u Jord	ikkje oppgitt	korn/potet	dyr	høns	frukt-hage
-----------	-------	-----------	--------------	--------------	---------------	------------	-----	------	------------

Spanstigen	77/3 Skåte	3	X			-	-	-	-
Skaathun Haugen	77/3 Skåte	5	X			X	X		
Skaathun (Haugen) (Mikkelsplassen)	77/5 Skåte	3	X			X	X		
Skaathun (Haugen) (Halvarsplassen)	77/6 Skåte	3	X			-	-	-	-
Skaathun (Haugen) (Øvindsplassen)	77/7 Skåte	4	X			-	-	-	-
(Stølen	78/4 Vinnes	4			under 78, bygningssvend	X	X)
Vinnesholmen	78 Vinnes	7	X			X	X	X	
(Stølen	78/8 Vinnes	3			under 78, lever af Formue	-	-	-	-
Teigen	79/2 Djupvik	5	X			X	X		
Nystølen	83/1 Kvåle	7	X			X	X	X	X + kjøk.hage
Nymark	83/2 Kvåle	2	X			X	X	X	X + kjøk.hage
Skarve	83/2 Kvåle	3			X	X	X	X	X + kjøk.hage
Bakkjen	83/3 Kvåle	2	X			X	X		
Træ	84/1 Tuft	4	X			X	X	X	X + kjøk.hage
Nausthauen	84/1 Tuft	12	X			X	X		kjøk.hage
Spanstegen	84/2 Tuft	5	X			X	X	X	X
Nausthauen	84/3 Tuft	4	X			X	X		kjøk.hage
Aakre	85/6 Åkre	2			husm.pige	-	-	-	-
Gjelahaugen	86/1 Vik lille	1			hm.enke				
Kalvatræ	86/1 Vik lille	9	X			X	X	X	X
Heimastølen	86/4 Vik lille	5	X			X	X		
Gjerde	86/6 Vik lille	5	X			X	X		
Heio	87/2 Vik store	3	X			X	X		X
Solheim	87/7 Vik store	3	X			X	X		
Vik lille	86/1 Vik lille	1	X						
Klokhauen	88/3 Særvoll	3			X	X			X
Stegholmen	88/4 Særvoll	3	X			X	X		X
Mosevolden	89/1 Legland	3			X	X	X		
Stegen	89/2 Legland	7	X			X	X	X	X
Kleiven	89/4 Legland	7			X	X	X	X	X
(Skaarane	89/4 Legland	1			fisker og fatigglem)
(Holmen	89/4 Legland	1			farveriarbeide	X			X)
Storholmen	89/2-4 Legland	14	X			X	X	X	
(Storholmen	89/2-4 Legland	1			daglønner				
Botten	90/1 Hauge	3	X			X	X		X + kjøk.hage
Hagen	90/3 Hauge	3	X			X	X		X + kjøk.hage
Vetlestølen	91/2 Håvik	7	X			X	X	X	
Nymark	ikkje oppgitt, men truleg 91?	8	X			X	X	X	
Haavikvaag	ikkje oppgitt, men	4	X			X	X		

	truleg 91?								
Slottet	ikkje oppgitt, men truleg 93/1 Haugen	8			X	X	X		
Nautenæs	ikkje oppgitt, men truleg 93/2 Haugen	4	X			X	X		
Træet	ikkje oppgitt, men truleg 94/1 Sævareid	6	X			X	X	X	
Træet	ikkje oppgitt, men truleg 94/3 Sævareid	3	X			X	X	X	
Hageberg	95/3 Henanger	4			X	X	X		
Hjortedal	ikkje oppgitt, men Henanger - truleg 95/4	6	X				X		X
Heien	ikkje oppgitt, men truleg 95/4 Henanger	5	X			X	X		
Hagenæs	ikkje oppgitt, men truleg 95/5 Henanger	3	X			X	X	X	
Breivik	ikkje oppgitt, men truleg 95/7 Henanger (Breivik)	3	X			X	X		
Steineteigen	100/1 Mjånes	7			X	X	X		
Kattegat	99/1 Engevik	2			X	-	-	-	-
Hellen (Hedlo)	99/1 Engevik	8			X	X	X		
Myren	99/1 Engevik	5			X	X	X		
Multemyr	99/1 Engevik	4	X			X	X	X	
Skaate	99/1 Engevik	2			X	-	-	-	-
Nygaard	98/4 Sandal	5			X	X	X	X	
Smaaget	97/1 Markhus	8			X	-	-	-	-
Silkebærhaugen	98/1 Sandal	3			X				
Vaslien	96/2,3,4,7 Hatletveit	5			X				
Vaslien	96/2,3,4,7 Hatletveit	10			X	-	-	-	-
Vaslien	96/2,3,4,7 Hatletveit	9			X				
Kraakevigen	96/8 Hatletveit	3	X			X	X		
Sjøhauen (Revne)	101/4 Revne	2			X	X			
Sælsvold	102/2 Selsvold	3	X			X	X		
Rusaaslien	103/1 Russås	3		X					
Haganæsset	104/3 Haga øvre	2			X	X			
Haga nedre	105/3 Haga nedre	2	X				X		
Botnen	105/1 Haga nedre	6		X		X			
Haga øvre	104/3 Haga øvre	2	X			X	X		
Leite	106/1 Store Baldersheim	10	X			X	X		
Haugen	106/1 Store Baldersheim	2			X	X	X		
Øiren	107/1 Lille Baldersheim	4	X			X	X		
Kjyraalsnæset	108/4 Tveit	3			X	X	X		
Uhren	108/5 Tveit	1			X		X		
Tvedt	108/2 Tveit	2	X			X	X		X

Baartveittræ	112/3 Store Bårtveit	1			X	X			
Baartveittræ	112/3 Store Bårtveit	8			X	X	X		
Kleiven	113/2 Svinastein	6			X	X			
Birkebakken	116/2 Skår	1			X	X			
Uren Skaar	116/1 Skår	2			X	X	X		
Hjertneseidet	117/1 Hjartnes	7	X			X	X	X	
Sletteviken	118/1 Nordtveit	7	X			X	X	X	
Ellingsviken	118/1 Nordtveit	2			X	X	X	X	
Skipperviken	118/2 Nordtveit	5	X			X	X		
Baatnene	118/2 Nordtveit	5			X	X	X		
Baatnene	118/2 Nordtveit	2			X	X	X		
Haugene	119/1 Hjartåker	4	X			X	X		X
(Bakken	119/1 Hjartåker	2			under 119 - kvinne m ug son)
Storebaatnen	119/1 Hjartåker	4			X	X	X		
(Knappeviken	119/2 Hjartåker	4			u. 119- understøtte av fattig- kassen)
Knappene	119/2 Hjartåker	2	X			X	X		X
Sundvorø	120/1 Sundvor (Rosend.gods)	8			X				
Slaatna	120/1 Sundvor (Rosend.gods)	4			X	X	X		X
Olderhaugen	121/1 Lygre	6	X			X	X		
Bakken	121/1 Lygre	2			X	X	X		
Lygre	121/4 Lygre	5	X			X	X		
Skjelleviken	121/4 Lygre	5	X			X	X		X
Litlebåtten	119/2 Hjartåker	10	X			X	X	X	X
Trætteskjær	122/1 Austefjord	7	X			X	X		
Nystølen	124/1&2 Sundfjord	7	X			X	X		
Kaalebaatnen	124/1 Sundfjord	5	X			X	X		
Mørkevågen	124/1 Sundfjord	2	X			X	X	X	X
Myreskåren	124/2 Sundfjord	8	X			X	X		
Nyhagen	124/2 Sundfjord	4	X			X	X	X	X
Lien	124/2 Sundfjord	5			X	X	X		
Krabbevåg	125/1 Abotnes	12	X			X	X		X
Kleiven	125/1 Abotnes	7	X			X	X		
Lambusvik	125/1 Abotnes	6	X			X	X		
Grundesundet	127/1 Vågen nedre	6			X	X	X	X	
Jupevik	127/1 Vågen nedre	8			X	X	X		
Indrevaagen	127/1 Vågen nedre	5			X	X	X	X	
Kalvuren	132/1 Berge	5			X	X	X	X	
Aspenæs	132/2 Berge	3			X	X	X		
Teigeviken	131/1 Teige	2			X	X	X		
Sydnio	130/1 Nesbjør	7			X	X	X		X
SUM	114 husm.pl. 5 pers. pr. hpl (4,6)	526 pers.	61 H m J	2 H u J	51 ikkje oppgitt	91 korn/ potet	86 dyr	26 høns	25 frukt- hage, 8 kjøkke nhage